

Sygn. akt I ACa 577/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 czerwca 2015 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodnicząca: SSA Beata Wolfke-Kobzar (spr.)

Sędziowie: SSA Ewa Głowacka

SSA Adam Jewgraf

Protokolant: Małgorzata Kurek

po rozpoznaniu w dniu 19 czerwca 2015 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Sp. z o.o. w Ż.**

przeciwko (...) **Sp. z o.o. we W.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 23 października 2014 r. sygn. akt X GC 106/12

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od strony powodowej na rzecz strony pozwanej 5.400 zł kosztów postępowania apelacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ż. wystąpił przeciwko pozwanemu (...) Sp. z o.o. w siedzibą we W. z żądaniem zapłaty 308.351,53 zł z odsetkami tytułem zwrotu należności za dostarczone powodowi przez pozwanego sztucce.

Uzasadniając to żądanie powód wskazał, że strony łączyła zawarta w październiku 2008 roku umowa sprzedaży określonych sztucców ze stali nierdzewnej, które okazały się wadliwe, wobec czego w czerwcu 2011 roku powód odstąpił od umowy w części obejmującej sztucce, których wcześniej sam nie sprzedał.

W sprzeciwie od wydanego w sprawie upominawczego nakazu zapłaty pozwany zaprzeczył wadliwości towaru oraz zarzucił przedawnienie dochodzonego przez powoda roszczenia.

Sąd Okręgowy ustalił:

Pozwany zajmuje się importem gadżetów reklamowych z Chin w celu ich odsprzedaży, przy czym współpracuje ze sprawdzonymi chińskimi producentami, których okresowo kontroluje.

Pozwany każdorazowo dostosowuje swoją ofertę do potrzeb klientów, uzgadniając z nimi rodzaj i parametry oczekiwanych produktów,. W razie ich niezadowolenia z dostarczonego towaru wszczyna procedurę reklamacyjną.

Produkty przeznaczone do kontaktu z żywnością są badane i atestowane w Chinach przez niezależną instytucję i następnie podlegają certyfikacji przez Państwowy Inspektorat Sanitarny.

W połowie 2008 roku spółka (...) (poprzednia firma powoda) zamówiła u pozwanego gadzety reklamowe, w tym sztucce z wygrawerowanymi symbolami. Bazą do rozmów stron była przesłana w lipcu 2008 roku drogą elektroniczną oferta pozwanego, w której zestawy sztucców (...) opisano jako sztucce ze stali nierdzewnej 18/0 lub 18/10.

Zamawiając komplety tych sztucców powód powielił zawarte w ofercie oznaczenia stali (18/10 i 18/0), natomiast szczegółowo uzgodniono zdobienie oraz sposób opakowania.

Wyprodukowane w Chinach próbki sztucców zostały okazane powodowi i przez niego zaakceptowane. W dniu 29.01.2009 r. powód odebrał zamówiony towar, po czym zapłacił pozwanemu umówioną należność – 315.411,41 zł. Towar ten przeszedł stosowne badania i kontrole, co potwierdzono certyfikatem. Przy odbiorze towaru powód nie kwestionował jego jakości i nie żądał dokumentów potwierdzających rodzaj stali, które chiński producent dostarczał na życzenie klienta. Wobec problemów z detaliczną sprzedażą sztucców jesienią 2010 roku powód zdecydował się na zbycie ich hurtownikowi sprzętu AGD, który powziął wątpliwości co do rodzaju stali. Wówczas powód zwrócił się do pozwanego z pytaniem o stosowne dokumenty, na co uzyskał odpowiedź, że osoba zajmująca się kiedyś sprawą już nie pracuje i jest problem ze znalezieniem dokumentacji.

W piśmie z 6.06.2011 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty 308.351,53 zł z odsetkami od 14.03.2009 r., oświadczając, że zlecona ekspertyza potwierdziła niezgodność towaru z zamówieniem, co zgłasza jako wadę i wobec czego odstępuje od umowy w zakresie 4.065 szt. sztucców dla dorosłych i 4.700 szt. sztucców dla dzieci. Jeszcze we wrześniu 2009 roku klienci powoda zgłaszali mu rdzewienie sztucców, zwłaszcza noży z kompletów dla dorosłych.

W piśmie z 27.09.2011 r. powód poinformował pozwanego, że odstępuje od umowy w całości w związku z niewłaściwą zawartością chromu i niklu, oznaczaną symbolami cyfrowymi, tu: 18/10 oraz 18/0, a także w związku z rdzewieniem sztucców. Kolejne zgłoszenie wady nastąpiło 12.10.2011 r.

W polskich normach oznaczenia 18, 18/0 i 18/8 nie występują, stosuje się je nieformalnie jako wskaźnik szacunkowej zawartości chromu i niklu jako głównych składników stali stopowej.

Oznaczenie 18/8 może dotyczyć austenitycznej stali nierdzewnej zawierającej 18 % Cr i 8 % Ni, bez określenia zawartości innych pierwiastków, zaś 18/0 – stali nierdzewnej o strukturze ferrytycznej lub martenzytycznej o właściwościach magnetycznych, z zawartością 18 % Cr i 0 % Ni.

Wszystkie sztucce wykonano ze stali 18/8 bądź 18/0, tyle że w przypadku sztucców dziecięcych i noża antykorozyjność byłaby zapewniona jedynie obróbką cieplną – zahartowaniem i odpuszczeniem stali, czego skutecznie nie przeprowadzono. Pozostałe sztucce były nierdzewne.

Przy takich ustaleniach, dokonanych po zasięgnięciu opinii instytutu naukowo-badawczego, Sąd uznał powództwo za nieuzasadnione.

Kwalifikując łączący strony stosunek prawny jako umowę sprzedaży, Sąd Okręgowy wskazał, że zarzucając przedawnienie roszczenia błędnie powołuje się pozwany na art. 554 kc, ponieważ dotyczy on wyłącznie roszczeń przysługujących sprzedawcy.

Właściwym byłby tu natomiast trzyletni termin art. 118 kc, liczony zgodnie z art. 120 § 1 kc zd. 2, tj. dla roszczenia odszkodowawczego od dnia,

w którym spełniły się wszystkie przesłanki odszkodowawczej odpowiedzialności kontraktowej pozwanego. W przypadku umowy sprzedaży jest to dzień dostarczenia towaru, ponieważ w tej dacie kupujący doznaje szkody, otrzymując towar bezwartościowy lub mniej wartościowy od umówionego.

W konsekwencji Sąd Okręgowy nie stwierdził przedawnienia ewentualnego roszczenia odszkodowawczego powoda, uznał jednak, że w okolicznościach rozpoznawanej sprawy pozwany nie zawinił wadliwości towaru, toteż powód mógłby żądać jedynie kosztów i nakładów, o których mowa w art. 566 § 1 zd. 2, lecz ich nie dowiódł ani nie dochodził.

Dalej Sąd Okręgowy wskazał na wygaśnięcie uprawnień powoda z rękojmi wobec upływu rocznego terminu z art. 568 § 1 kc i brak postaw dla przypisania pozwanemu podstępного zatajenia wady, co pozwoliłoby upływu tego terminu nie uwzględnić.

Wyrokiem z 23.10.2014 r. Sąd Okręgowy powództwo oddalił i zasądził od powoda na rzecz pozwanego 7.234 zł kosztów procesu, obciążając Skarb Państwa brakującą opłatą od pozwu.

Powód zaskarżył wyrok w całości, domagając się jego zmiany przez uwzględnienie powództwa.

W apelacji zarzucił naruszenie art. 564 kc przez jego błędną wykładnię i pominięcie, że podstępne zatajenie wady ma miejsce także wówczas, gdy sprzedawca zapewnia, że wada nie istnieje oraz przez błędne przyjęcie, że zapewnienie o niewadliwości rzeczy sprzedanej wymaga złej wiary i celowości działania sprzedawcy.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie i przyznanie mu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył:

W apelacji powód w ogóle nie odnosi się do wyrażonej przez Sąd Okręgowy oceny ewentualnego roszczenia odszkodowawczego powoda, co każe domniemywać, że tę ocenę akceptuje. Akceptuje ją także Sąd Apelacyjny, w uzupełnieniu dodając, że powód nie dochodził roszczenia odszkodowawczego z art. 471 kc. Przeciwnie, w pozwie podkreślił, że realizuje uprawnienie z rękojmi i uważa, że nie wygasło, ponieważ pozwany wadliwość sztućców podstępnie zataił, a co najmniej zapewnił, że wady nie istnieją.

Jeśli zatem dochodzone roszczenie powód wiązał z uprawnieniami z rękojmi, a wprost z częściowym odstąpieniem od umowy w piśmie z 6.06.2011 r., dochodząc na zasadzie art. 494 kc w brzmieniu sprzed zmiany z 25.12.2014 r. zwrotu swojego świadczenia – o czym dodatkowo przekonują zarzuty apelacji – nie ma podstaw do poszerzenia kontroli skażonego wyroku o badanie jego zgodności z przepisami normującymi odpowiedzialność odszkodowawczą sprzedawcy.

Mimo, że u źródeł roszczeń (uprawnień) z rękojmi i roszczenia odszkodowawczego leży wadliwość rzeczy sprzedanej, są to roszczenia o różnym charakterze, tylko częściowo zbieżnej podstawie faktycznej i inne są przesłanki ich uwzględnienia. Powód tymczasem nie ukierunkował postępowania dowodowego na wykazanie szkody pozostającej w bezpośrednim związku z wadliwością określonej partii towaru.

Z tych przyczyn Sąd Apelacyjny skontrolował zaskarżony wyrok jedynie w aspekcie podniesionych w apelacji zarzutów.

Są to zarzuty nieuzasadnione, ponieważ zasadzają się, po pierwsze: na nieuprawnionym zrównaniu podstępnego zatajenia wady z zapewnieniem o nieistnieniu wad rzeczy sprzedanej, po drugie, na błędnym założeniu, że przyczyną oddalenia przez Sąd Okręgowy powództwa była utrata przez powoda uprawnień z rękojmi wobec niedochowania tzw. aktów staranności.

Czym innym jest utrata uprawnień z rękojmi, o której mowa w art. 563 kc (w dawnym brzmieniu) i art. 564 kc, a czym innym ich wygaśnięcie wskutek upływu ustawowych terminów, co unormowano w art. 568 kc (również w dawnym brzmieniu)

Sąd Okręgowy wyraźnie wskazał art. 568 § 1 kc jako podstawę prawną oddalenia powództwa (str. 11 uzasadnienia wyroku). Wskazał też argumenty, dla których nie przyjął podstępnego zatajenia wady przez pozwanego, co uwalniałoby powoda od skutków bezspornego upływu rocznego terminu z art. 568 § 1 kc (oświadczenie o odstąpieniu od umowy złożył ok. 1,5 roku po dostarczeniu mu sztuków).

W apelacji powód nie kwestionuje poprawności tej argumentacji, zaś w ocenie Sądu Apelacyjnego jest ona oczywiście trafna, skoro zabrakło jakichkolwiek dowodów wiedzy pozwanego o braku odporności części sztuków na korozję czy o niewłaściwych parametrach stali i celowym ukryciu tej wiedzy przed podwodem.

Zarzut naruszenia art. 564 kc jest o tyle niezrozumiały, że – jak słusznie podnosi pozwany w odpowiedzi na apelację – Sąd Okręgowy nie przyjął wcale, że powód utracił uprawnienia z rękojmi wobec niedochowania aktów staranności, tj. zaniechania we właściwym czasie zawiadomienia pozwanego o wadach.

Ze wskazanej w apelacji równorzędności podstępnego zatajenia wady z zapewnieniem o jej nieistnieniu jako przesłanek wyłączających utratę uprawnień z rękojmi (art. 564 kc) w żadnym razie nie można wyprowadzić wniosku o tożsamości tych przesłanek. Chcąc je tak potraktować ustawodawca nie wprowadzałby rozróżnienia tych pojęć, nie są one zresztą nawet zbliżone, ponieważ podstępne zatajenie wady wymaga złej wiary sprzedawcy, podczas gdy zapewnieniu o nieistnieniu wady nie musi towarzyszyć ani wiedza o wadliwości rzeczy, ani zamiar wywołania u kupującego błędnego przekonania o jej właściwej jakości.

Reasumując, skoro Sąd Okręgowy oddalił powództwo ze względu na wygaśnięcie uprawnień z rękojmi wskutek upływu rocznego terminu z art. 568 § 1 kc, ponieważ nie udało się powodowi wykazać podstępnego działania pozwanego, które ustawodawca przewidział jako jedyną, odrębną od zapewnienia o nieistnieniu wady, przesłankę wyłączającą wygaśnięcie uprawnień z rękojmi, zarzut naruszenia art. 564 kc nijak się ma do motywów skarżonego wyroku.

Z tych przyczyn należało apelację na podstawie art. 385 kpc oddalić i po myśli art. 98 kpc orzec o kosztach postępowania apelacyjnego.

bp